

Nr 162.

Av herr Nilson, Karl August, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne- och pensionsreglering för lärarepersonalen vid blindundervisningsanstalterna m. m.

I kungl. proposition 167 till riksdagen angående löne- och pensionsreglering för lärarepersonalen vid blindundervisningsanstalterna m. m. av den 21 februari 1919 har Kungl. Maj:t föreslagit, att å staten för institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas skall upptagas för arbetslärare förutom husrum och värme kr. 2,600, därav 1,700 kr. lön och 900 kr. tjänstgöringspengar jämte 3 ålderstillägg å resp. 300 kr. samt likaledes å staten för hantverksskolan i Kristinehamn för blinda.

Av den utredning, som åtföljer propositionen framgår, att såväl direktionen över institutet som styrelsen över hantverksskolan för dessa lärare föreslagit förutom husrum med värme en kontant avlöning å 3,000 kr., fördelade å 2,000 kr. lön och 1,000 kr. tjänstgöringspengar jämte 3 ålderstillägg å resp. 400 kr. samt att såväl inspektören för blindundervisningen som folkskoleöverstyrelsen instämt häri. Dessa myndigheters framställning utgår från ett jämställande av dessa arbetslärare med lärarne i manlig slöjd vid folkskoleseminarierna.

För denna jämförelse tala ock de omständigheterna, att båda dessa läraregrupper måste rekryteras med lärare, som äga de speciella personliga egenskaper och den bildning, som kräves för att handleda lärjungar, varvid den ena läraregruppen måhända behöver något längre utbildningstid, men den andra dess mer av ihärdighet och tålmod. Seminarieläraren har ju speciell pedagogisk utbildning, men här ifråga varande arbetslärare måste, också de, även om det ej föreskrives av författningarne, ha sådan, innan de börja undervisa sina blinda lärjungar, om de ej skola stå alldeles handfallna inför sin uppgift. För blindlärarne, särskilt de i Kristinehamn, tillkommer ju också den vård, som de böra och verkligen också bruka ta om sina lärjungar även utom verkstaden.

Då emellertid numera en duglig hantverkares inkomster ingalunda torde bruka understiga vad folkskoleöverstyrelsen föreslagit för blindskolornas arbetslärare och det är av vikt — såväl för skolornas uppfostrande

verksamhet som för deras affärsdrift — att vid vakansers besättande kunna ha dugliga ämnesvenner att tillgå, synas mig avlöningarna för dessa lärare, vilka ju helst böra vara familjeförsörjare, böra fastställas på sätt överstyrelsen föreslagit och alltså staten för blindinstitutet, där tre sådana lärare äro anställda, höjas med 1,200 kr., och vid hantverksskolan, där likaledes tre sådana lärare finnas, också med 1,200 kr.

Vidare ha samtliga skolornas styrelser ävensom blindinspektören hemställt, att den nya staten måtte bli tillämpad redan från den 1 januari 1919, då nya löneregleringar trädde i kraft vid övriga statsläroverk och folkskolorna. Överstyrelsen finner ävenledes detta önskvärt, men kan dock ej biträda yrkandet på den grund, att en tillfällig löneförbättring för blindskolorna blivit i laga ordning fastställd för 1919, vilken i sådant fall skulle annulleras.

Det synes emellertid hårt, att statens blindskolor skola av detta mera formella skäl få vänta på sin lönereglering ett år längre än alla andra skolor, och det är så mycket hårdare som de även vid 1908 års reglering senare än andra skolor kommo i åtnjutande av ny stat.

Något annullerande av ett förut fattat beslut synes ej heller behöva äga rum, om till den redan beslutade tillfälliga löneförbättringen för 1919 — 10,000 kr. — beviljas å tilläggsstat för innevarande år en summa av 27,500 kr., som möjliggör att uppbringa blindskolornas löner till de belopp, som Kungl. Maj:t föreslagit samt dessutom — därest min framställning beträffande arbetslärares löner vinner bifall — med ytterligare 2,400 kr. höjer summan.

Jag hemställer alltså, att riksdagen, vid bifall i övrigt till vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande ny stat för blindskolorna, ville med bifall till vad av mig föreslagits beträffande vissa lönesatser besluta

dels att höja det ordinarie anslaget för institutet och förskolan för blindas, nu 79,050 kr, med 24,600 kr. till 103,650 kr. och det ordinarie bestämda anslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blindas, nu 9,000 kr. med 8,900 kr. till 17,900 kr.;

dels att anvisa på tilläggsstat för 1919 en summa av 29,900 kr. för uppbringande av blindskolornas avlöningar till ovan angivna belopp.

Stockholm den 21 mars 1919.

K. A. Nilson.